

A HTMT HÍREI

Paizs Csaba, külső tag székfoglaló előadása: Biokatalizátorok a szerves kémiai szintézisben

Paizs Csaba (Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kémia és Vegyészmérnöki Kar, Enzimológia és Alkalmazott Biokatalízis Kutató Központ) akadémiai székfoglaló előadására kerül sor 2023. március 21-én kedden 12.00 órakor Budapesten. [...] A székfoglaló előadás címe: Biokatalizátorok a szerves kémiai szintézisben [...] A biokatalitikus folyamatok a fenntartható technológiák fejlesztésének fontos eszközei. A környezetbarát enzimek rendkívül hatékony és szelektív természetes katalizátorok, vízben környezeti hőmérsékleten és nyomáson működnek, minimalizálva az eljárás energiaigényét. Az enzimreakciókra jellemző a kiindulási anyagok kiváló beépülése a termékbe, ami a teljes eljárás jó atomgazdaságosságának előfeltétele...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Tudománnyal a világ körül videó sorozat: Márka Szabolcs, asztrofizikus (New York)

A Novák Tamás és Oláh Olívia munkája nyomán, a New York-i főkonzulátusunk kezdeményezésére készült videó sorozatot, a „Magyar Tudósok - USA” youtube csatornán tették közzé 2022-ben, és most további tudósportrékat készítettek. [...] New Yorkban, a Columbia egyetem Pupin Laboratóriumában végzi sokoldalú kutatásait a Márka-házaspár. Márka Szabolcsnak és Márka Zsuzsának meghatározó szerepe volt abban, hogy 2015-ban a LIGO- projekt detektorainak, elsőként sikerült megfigyelniük és megmérniük a gravitációs hullámokat. Márka Szabolcs a Columbia Egyetem Fizika Tanszékének professzora. Gyerekkorától nyughatatlanul keresi az újabb és újabb tudományos kihívásokat, nem szűnő kíváncsisággal végzi széleskörű kutatásait az asztrofizikától a biofizikáig. A Pupin Laboratórium jelentős tudományos múlttal rendelkező első emeletén működnek laborjai...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Videó: Littmann László külső tag székfoglaló előadása

Littmann László külső tag megtartotta akadémiai székfoglalóját. Az előadásról szóló, képgalériával és videóval bővített összefoglaló most visszanezhető. [...] Littmann László és munkatársai jelentősen kiterjesztették az EKG szerepét olyan súlyos, sokszor életveszélyes állapotok felismerésére, melyek nem a szívhez kapcsolódnak. A székfoglaló előadás ezekből nyújtott válogatást. [...] A poroszsisak-jel lényege, hogy az EKG leletező programja akut ST-elevációs infarktust jelez, de a betegnek infarktus helyett súlyos, akut, nem szíveredetű betegsége van...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Széchenyi-díjjal tüntették ki Péntek János nyelvészprofesszort

Széchenyi-díjjal tüntették ki Péntek János kolozsvári nyelvészprofesszort, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagját, aki Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályája során a kisebbségben élő magyarság anyanyelvhasználatának kutatásában, illetve a népnyelv és a népi kultúra viszonyának vizsgálatában elért eredményei, valamint iskolateremtő oktatómunkája és példaértékű szociolingvisztikai, dialektológiai életműve elismeréseként kapta a kitüntetést...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Az üldözéstől az elnöki gratulációig. Március 15-e Szlovákiában tegnap és ma

2022-ben Zuzana Čaputová elnök asszony egy amúgy teljesen emberi és a világ nagy részén semmiféle feltűnést nem keltő, ám Szlovákiában mégis egyedülálló cselekedetre szánta rá magát, gratulált a szlovákiai magyaroknak március 15-i nemzeti ünnepük alkalmából. Fontos megjegyezni, hogy hivatalban lévő (cseh)szlovák közbizalmi méltóság a felvidéki magyarság immár 100 éves története során első ízben tett ilyet, hiszen az első csehszlovák köztársaságban még büntetés járt március 15-e megünnepléséért. Éppen ezért nem árt felidézni, hogyan jutottunk el Čaputová elnök asszony Facebook-posztjáig...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Így ünnepeltük március 15-ét a Felvidéken

A világ magyarsága, büszke megilletődöttséggel emlékezik meg március idusán az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc eseményeiről, bátor hőseiről. Nem volt ez másként a Felvidéken sem, s az ünnepi megemlékezéseket a hagyományokhoz híven ezúttal is csokorba gyűjtöttük...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Aggasztóan kevés a diák sok szlovákiai magyar gimnáziumban

Az oktatási minisztérium adatai alapján Szlovákiában húsz tanintézményben van magyar gimnáziumi képzés. Hét magyar tannyelvű gimnáziumunk van, hat iskolaközpontban működik gimnázium, ezek közül négy egyházi fenntartású tanintézmény. További hét gimnázium kétnyelvű, vagyis magyar és szlovák tagozata is van. Összesen hat olyan magyar gimnázium van Szlovákiában, melyekben elegendő a diákok száma, így az elkövetkező néhány évben biztosan nem kell a megszűnéstől tartani. [...] Egyedül Pozsony és Nagyszombat megyében nem kell aggódni a magyar gimnáziumok helyzetéért...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Az Oktatásügyi Minisztérium tanulmánya: A tanárhiány tovább súlyosbodik

Hétfőn tette közzé az Oktatásügyi Minisztérium azt az előrejelzést, amely 2030-ig prognosztizálja a tanárok és a diákok várható létszámát. Az Oktatáspolitikai Intézet a Szlovák Tudományos Akadémia Közgazdasági Intézetével együttműködve készítette el a jelentést, melyből kiderül, Szlovákiában a következő években éves szinten több mint kétezer pedagógus hiányzik majd. [...] Egy mikroszimulációs modell segítségével tehát elkészült 2030-ig a tanulók és tanárok számának előrejelzése megyei bontásban. [...] Rögzítik, hogy a tanárhiány tartós problémája 2025-ig fennmarad, majd tovább súlyosbodik. Már a 2020/2021-es tanulmányi év során mintegy 2500 betöltetlen tanári állást hirdettek meg. [...] A jelenségről és az okokról Andruskó Imrét, a komáromi Selye János Gimnázium igazgatóját kérdeztük. „Idén 41 ezer diák érettségizik országosan, de ebből csak 1600-an magyar nyelven, ami 3,9 százalék, miközben az alapiskolákba beíratottak aránya eléri majdnem a 7 százalékot”. [...] Véleménye szerint a szakértői gárda hiába jelzi előre, mekkora nagy a baj, ha a pozícióban lévő miniszterek nem hozzák meg a szükséges intézkedéseket...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés a Kárpát-medencei közoktatási (kör)térkép című kiadvány bemutatóján

A múlt hét elején tartott Kárpát-medencei közoktatási (kör)térkép című kiadvány bemutatója kapcsán került sor arra a véleménycserére, amely a szlovákiai magyar oktatás fejlesztésében érdekelt és érintett szervezetek képviselői között zajlott a komáromi Felvidéki Pedagógus Házban. [...] Öt pontban összesíthető, hogy milyen folyamatok befolyásolják jelenleg a magyar tannyelvű közoktatást. [...] Ezt követően a szervezők, Fodor Attila, Kiss Beáta és Szarka László előremutató szakmai beszélgetésre kérték a jelenlévőket. [...] Nagy Melinda, a Selye János Egyetem rektorhelyettese, az MTA külső köztestületének tagja rövid hozzászólásában megjegyezte, szeptemberben intézményünkben elindult a Neveléstudományi Doktori Iskola, így a jövőben várhatóan „kitermelődnek” az oktatáskutatók. Pintes Gábor, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem dékán helyettese, aki szintén az MTA külső köztestületének tagja elmondta kutatni kéne azt is, miért választanak sokan szlovák iskolát a gyermeküknek, mert jelenleg ezt is csak sejtjük, nincsenek konkrét válaszaink...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Az utolsó tanévét éli Vága magyar és szlovák alapiskolája

Az utolsó tanévet teljesíti a Galántai járásban elterülő Vága magyar és szlovák alapiskolája. Az önkormányzat nehéz döntést hozott: augusztus végén bezárják kapuikat a helyi oktatási intézmények. [...] Vágán teljes szervezettségű (1-9. osztályos) önálló jogalanyisággal rendelkező magyar alapiskola és alsó tagozatos szlovák iskola van. A magyar alapiskolában jelenleg 23 gyerek tanul, a számítások alapján jövőre mindössze kilenc gyermeket tudhatna magáénak az intézmény...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Irodalmi beszélgetések és felolvasások több helyszínen

A Bázis – Magyar Irodalmi és Művészeti Egyesület N. Tóth Anikó vezetésével Irodalmi beszélgetések és felolvasások címmel ötrészes sorozatot indított, mely március 10-én Rimaszombatban ért véget. A beszélgetés sorozat arra irányult, hogy a középiskolákban bemutatkozási lehetőséget adjanak a kortárs magyar íróknak, bízva abban, hogy a személyes találkozás felkelti az érdeklődést az irodalmi szövegek iránt. „Több helyszínt választottunk. Mindig más volt a téma és mások voltak a meghívott szerzők is, akiket úgy hívtunk meg, hogy kötődjenek az adott helyszínhez. Moderátornak pedig szakembereket, irodalomtudósokat, egyetemi oktatókat kértünk fel. Ipolyságon, Komáromban a Selye János Gimnáziumban, Nyitrán az egyetemen és Rimaszombat előtt Kassán valósult meg a program a Kultminor támogatásával. [...] Rimaszombatban Hízsnyan Géza Bogyó Noémi Vakfoltok és N. Tóth Anikó A szalamandra mosolya regényét mutatta be és beszélgetett az íróval...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kürtre látogattak a Remény szerkesztői

Országjárásuk keretében látogattak a Remény katolikus hetilap szerkesztői – Nagy András és Bartalos Nikolas főszerkesztő-helyettesek, valamint Sárközi János szerkesztő – Kürtre, hogy ott olvasóikkal, a lap iránt érdeklődőkkel találkozzanak. [...] Bartalos Nikolas elmondta, már a kétezres évek elején is voltak Remény Napok, amikor a szerkesztőség kimozdult az irodából és járták a településeket. Tavaly ősszel döntöttek úgy, érdemes ezt újra kezdeni. 2022 októberétől a keleti végekre, az Ipoly mentére és Udvardra látogattak. Az idén Nagycétényben kezdték az országjárást...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Összefestés-szimpozium Kassán

Február 27-től, hétfőtől március 5-ig, vasárnapig tartott az első nemzetközi festőművészeti szimpózium a MaJel Rovás Központban, a kassai Szent László utcában. Az „Összefestés” címmel megrendezett alkotóhét a magyar és szlovák művészek mellett lengyel és kirgiz résztvevőkkel gazdagodik. [...] A nemzetiségi kérdésről, a romákról, a lengyel-orosz viszonyról, Európáról, a magyarországi szociálpolitikáról, a magyarok felvidéki helyzetéről és sok egyébről esett szó...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Újabb felvidékiek kaptak Kossuth-díjat

Magyarország köztársasági elnöke március 15. alkalmából kitüntetéseket adományozott, a Kossuth- és Széchenyi-díjakat kedden délután adták át. A díjazottak között a felvidéki irodalom kiválóságát, Duba Gyulát és Dráfi Mátyás színművészt is megtaláljuk. Ugyancsak Kossuth-díjat vehetett át a gútai születésű Adamis Anna. A révkomáromi születésű Salma Imre légkörkémikus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos pályafutása során a légkörkémia és -fizika területén, különösen az aeroszol keletkezésének, kölcsönhatásainak, valamint környezeti, éghajlati és egészségügyi következményeinek feltárásában elért eredményei, nemzetközileg is jelentős kutatói tevékenysége és magas színvonalú oktatói munkája elismeréseként Széchenyi-díjban részesült...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Szijjártó: Kérvényeztük az ukrán nemzeti kisebbségi törvény végrehajtásának elhalasztását

A magyar kormány az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) nemzeti kisebbségi főbiztosának segítségét kérte azon új ukrán törvény végrehajtásának elhalasztása érdekében, amelynek értelmében szeptembertől gyakorlatilag megszűnének az országban a kisebbségi iskolák – közölte a tárca tájékoztatója szerint Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter Hágában. „A decemberben elfogadott törvény nyomán most a valóság a teljes erejével jön szembe velünk, hiszen idén szeptember elsejétől gyakorlatilag megszűnnek Ukrajnában a kisebbségi iskolák. Ez nyilvánvalóan elfogadhatatlan” – szögezte le. [...] Ukrajnában kilencvenkilenc magyar nemzetiségi általános és középiskola van jelenleg, amelyek az új törvény nyomán szeptember elsejétől kisebbségi helyett állami oktatási intézmények lesznek, ráadásul megszűnik a nemzeti nyelvű érettségizés, felvételizés és szakképzés is...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Március 15-e Kárpátalján

A Beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége a Pásztor Ferenc Közösségi Házban tartott március 15-i megemlékezést. [...] Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emléke előtt tisztelegtek Badalóban. [...] Az ungvári magyar egyetemisták is megemlékeztek. [...] A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán is emlékeztek. [...] Az ukrán fővárosban is tiszteletüket tették. [...] Ungváron Balla Pál-tárlattal emlékeztek 1848/49-re. [...] Nagyszőlősen a Perényi-szobornál koszorúztak...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#) [teljes cikk 6 >](#) [teljes cikk 7 >](#)

Videó: Székfoglaló előadást tartott Csernicskó István, az MTA külső tagja a Magyar Tudományos Akadémián

A nyelvpolitika mint a nemzetépítés és identitáskonstrukció eszköze címmel tartott székfoglaló előadást Csernicskó István, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora az MTA székházában. Csernicskó István, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja kiemelte: Kárpátalján minden körülmény adott ahhoz, hogy egy kutató kiteljesedjen, és nemzetközi szintű kutatásokat végezzen. Az MTA szabályzata szerint külső taggá olyan külföldön élő, nemzetközi szintű, tudományos tevékenységét külföldön folytató tudós választható, aki magát magyarnak vallja, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel. Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke kiemelte: Csernicskó István szakmai sikerei és elismerése is a kárpátaljai tudományos életet is méltatják, ami helyszínt tud biztosítani a kutatásra és a fejlődésre...” Forrás: Tvungvar21.tv: [teljes cikk >](#)

József Attila-díjat kapott Lőrincz P. Gabriella

József Attila-díjjal tüntették ki Lőrincz P. Gabriella kárpátaljai költő, író, irodalomtörténész, az Előretolt Helyörség Íróakadémia oktatója. A kiemelkedő irodalmi tevékenység elismerésére adományozott díjat március 15-e alkalmából nyolc irodalmár kapta meg Budapesten. Lőrincz P. Gabriella 1982-ben született Beregszászban. 2008-tól publikál, első versei a kárpátaljai Együtt folyóiratban jelentek meg. Az Előretolt Helyörség Íróakadémia mentora 2016-tól, 2017-től pedig ugyanitt oktató...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Publicisztika: A vajdasági magyar érdekképviselet

Vajdasági magyar érdekképviselet alatt elsősorban azokra a szereplőkre gondolunk, akik a politikai színtéren képviselik a szerbiai magyar nemzeti kisebbség érdekeit – úgy a szerbiai szintű, mint az Anyaországgal való kapcsolat kérdésében. Mára ez a színtér meglehetősen letisztult. Papíron létezik még ugyan több vajdasági magyar párt is, de tényleges szerepe és hatalma mindössze egyetlen pártnak, a Vajdasági Magyar Szövetségnek (VMSZ) van. Ebben a cikkben összefoglaljuk, milyen múltra tekint vissza a vajdasági magyar kisebbségi politika. [...] A vajdasági magyar érdekképviselet történeti bemutatásáról szóló cikkünk második részében ismertetjük a kisebbségi politizálás elmúlt húsz évét a demokratikus fordulattól napjainkig...” Forrás: Atlatszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Németh Zoltán Aranytoll életműdíjas

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége a magyar sajtó napja alkalmából Aranytoll életműdíjjal tüntette ki Németh Zoltánt, lapunk nyugalmazott főszerkesztő-helyettesét, aki mellett öt anyaországi újságíró, szerkesztő érdemelte ki a rangos elismerést. [...] Németh Zoltán a vajdasági magyar újságírás legnagyobb alakjainak egyike...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Magyar Érdemrend középkeresztje Hajnal Jenőnek

Hajnal Jenő, a nyelvtudományok magisztere, a Magyar Nemzeti Tanács volt elnöke, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet volt igazgatója a vajdasági magyar közösség érdekében folytatott több évtizedes, sokoldalú munkája, a magyar nyelv és kultúra ápolása terén végzett tevékenysége elismeréseként kapott díjat...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Visszaüött az erdélyi civil szféra budapesti kiszolgáltatottsága

A Bethlen Gábor Alap tavaly decemberben egyetlen tollvonással visszavonta 139 kiemelt jelentőségű erdélyi magyar szervezet és intézmény még májusban megítélt támogatását, és ezzel nehéz helyzetbe hozta a Budapestnek kiszolgáltatott civil szféra jelentős részét. Információink szerint még nem született politikai döntés arról, hogy idén kiír-e egyáltalán a BGA pályázatokat, pénzihiány miatt ezt a magyar kormány az uniós források megérkezésétől teszi függővé. [...] Egy részüknek évente alanyi jogon jár egy bizonyos összeg; [...] vagyis egyedi kérelem alapján kapnak támogatást, de a működésükhöz szükséges forrásokat szavatolja a magyar állam. Erdélyből jelenleg 15 intézményt tekint nemzeti jelentőségűnek a budapesti kormány. [...] Sokkal rosszabbul jártak viszont a meghívásos pályázat résztvevői...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemények: Mihez kezdhetnek a pedagógusok a kütyüfüggő nemzedékkel az iskolában?

Érdektelenül viszonyulnak az iskolai feladatokhoz, motiválatlanok, felületesek, nem akarnak elmélyülten gondolkodni. Ráadásul egyre többen vannak és egyre fiatalabbak azok a diákok, akik a közösségi médián látott tartalmak miatt akár pszichológusi segítségére is szorulnak – mindez csak néhány olyan jelenség, amely felerősödni látszik az erdélyi iskolákban is. Pedagógusokkal és pszichológussal beszélgettünk arról, hogy a digitális eszközök egyre fiatalabb korban történő használata hogyan befolyásolta a gyermekek értelmi és érzelmi fejlődését. [...] Az az érzésem, hogy valójában egy videó játékban élnek, és csak úgy melleleg eljönnek az iskolába, megcsinálják, amit nagyon muszáj, de nem erre fókuszálnak, szétszórtak és nincsenek jelen...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Román és magyar egyházi vezetők közösen kérik a hittan felvételét a választható érettségi tantárgyak közé

A román állam által elismert tizenhárom egyház közös beadványban kéri Ligia Deca tanügyminisztert, hogy az új tanügyi törvényben sorolják a választható érettségi tantárgyak közé a hittant – számolt be az Edupedu.ro portál. A beadványt többek között

Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, Adorjáni Dezső Zoltán, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke, Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke is aláírta...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Fiatal műszakiak tudományos ülészaka Kolozsváron

Huszonnyolcadik alkalommal rendezik meg a Fiatal műszakiak tudományos ülészaka az EME Műszaki Tudományok Szakosztálya és a Sapientia EMTE marosvásárhelyi kara közös szervezésében, ezúttal személyes jelenléttel, 2023. március 16-17-én. A Kárpát-medence fiatal műszaki szakembereinek tudományos fóruma idén 69 szerző 31 tanulmánya keretében mutatja be, illetve közli kutatási eredményeit. [...] A konferencia 2023. március 16-án, csütörtökön délelőtt 9.30 órakor kezdődik plenáris előadásokkal a Protestáns Teológiai Intézet Dísztermében (Kolozsvár, Bocskai/Avram Iancu tér 13. szám, I. emelet)...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Győzött a BBTE csapata az NIBS gazdasági nemzetközi esettanulmány-versenyen

A BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karán tanuló diákok győzelmével zárult a 2023. március 5-10. között megrendezett NIBS gazdasági esettanulmány-verseny, amelynek idén az egyesült államokbeli University of Northern Iowa adott otthont Cedar Falls városában. A világszintű selejtezőt követően a versenyre összesen 16 egyetemi csapat jutott be 13 különböző ország képviselőjében. A verseny alatt a kolozsvári BBTE csapata hat nap alatt három 4 órás és három 3 órás nemzetközi kitekintésű esettanulmány megoldásával léphetett a dobogó legfelső fokára. Az esettanulmány-megoldások alatt a csapatok a Fortum India, az Uniqlo, az Indurtext, a GRW South Africa, a Shakti Plastics, valamint az Arcos Dorados Colombia vállalatok kihívásaira kellett megalapozott stratégiát és cselekvési tervet javasoljanak...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Rocktörténeti konferenciát tartottak Marosvásárhelyen

Március harmadikán a marosvásárhelyi Studium HUB-ban a Marosvásárhelyi Rocksuli a magyarországi Hangőr és a Hangfogláló Egyesülettel közösen A szó veszélyes fegyver (volt) címmel szervezett rocktörténeti konferenciát, témája: az erdélyi magyar könnyűzene lehetőségei és buktatói a rendszerváltás előtti Romániában. A hetedik alkalommal szervezett tanácskozássorozat célja, hogy tudományos – történelmi, szociológiai és társadalomkutatói – módszerekkel feltérképezzék a könnyű-, illetve rockzenén alapuló szubkultúra helyzetét a kommunista időkben. [...] Demeter Csanád történész, az MTA külső köztestületének tagja sajtószemlét tartott arról, hogy miként tükrözte a korabeli sajtó a könnyű- és rockzenei világot. Míg 1960 és 1980 között viszonylag gyakran jelentek meg cikkek zenekarokról, eseményekről, addig az 1980-as évek után ezzel a műfajjal nem igazán foglalkoztak. [...] Novák Csaba Zoltán történész, szintén a MTA külső köztestületének tagja a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet vezetője érdekes történelmi visszapillantót tartott arról, hogy miként viszonyult a hatalom a nálunk is kialakult szubkultúrához. [...] Cseke Péter irodalomtörténész, egyetemi tanár szintén az MTA külső köztestületének tagja A hatóságilag ellenőrzött tényirodalom hullámverésében című írása arról szól, hogy miként gyűrűzött be a cenzúra a romániai magyar sajtóba, hogyan váltak bizonyos témák tabukká...” Forrás: E-nepujság.ro: [teljes cikk >](#)

Horváth Alpár turizmuskutató: A válság ellenére biztató az idegenforgalom alakulása

Van ok optimizmusra a három kelet-erdélyi megye – Maros, Hargita, Kovászna – turizmusában: a számok azt mutatják, hogy a 2022-es esztendő az energiaválság, az infláció ellenére sem jelentett megtorpanást. Horváth Alpár egyetemi oktató, az MTA külső köztestületének tagja, turizmuskutató a kelet-erdélyi gyógyturizmus hálózatosodásáról készített egy kutatási projektet, ennek a következtetéseiről számolt be a Maszoknak. Rámutatott, szándékosan nem a „székelyföldi turizmusról” beszél, mert a három megye egészségturizmusában jelenlévő gazdasági szereplők nem feltétlenül székelyföldi kötődésűek [...] – szögezte le a kolozsvári BBTE Gyergyószentmiklósról kihelyezett tagozatának oktatója. [...] „A térség egészségturizmusának hárompilléru történelmi előzménye van: a monarchiabeli fürdő kultúra, a két világháború közötti fürdő kultúra és az 1970–1980-as évek államilag ösztönzött fürdő kultúrája. Mennyiségben ezeket a szinteket nem értük utol...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kerekasztal beszélgetés: Időtálló értékek az átalakuló médiatérben

Miért és miként nyújthat többet a hagyományos nyomtatott sajtó a virtuális tér „képernyősímozgató” információhordozóinál, mit vett el a világiárvány két esztendeje az írott és az audiovizuális médiától, és mit adott helyette, létezik-e tulajdonképpen igazi sajtószabadság? – egyebek mellett ezekre a kérdésekre fogalmazódtak meg izgalmas válaszok a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE) Maros megyei szervezete március 14-i, keddi délutáni kerekasztal-beszélgetésén a megyei múzeum marosvásárhelyi várbeli épületében. [...] „2022 az erdélyi magyar sajtó fekete éve volt, amikor számos nyomtatott magyar sajtótermék eltűnt, és több tucat újságíró vált munkanélkülivé...” Forrás: E-nepujság.ro: [teljes cikk >](#)

Diákkonferenciát szerveztek az Arany János Elméleti Líceumban

Nyolcadik alkalommal szervezték meg az Aranykult Megyei Tudományos Esszéíró Versenyt, az Arany János Elméleti Líceum Diákkonferenciáját 2023. február 25-én, szombaton. A diákkonferencián humán tantárgyak iránt érdeklődő diákok mérhették össze tudásukat egyéni, illetve páros versenyben. A megmérettetésen 6 iskola 61 versenyzője és 20 felkészítő tanára vett részt, 43 dolgozatot mutattak be. A dolgozatokat 11 zsűritag értékelte...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Tompa Gábor fesztiváligazgató a frissen díjazott szemléről

Több szempontból is fontos elismerésnek tekinti Tompa Gábor, a kétévente szervezett szemle vezetője, hogy a kolozsvári Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál március 14-én megkapta a Román Színházi Szövetség (UNITER) Ion Caramitru-ról elnevezett kiválósági díját. A házigazda intézmény, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója a Krónika megkeresésére úgy értékelte, nem utolsó sorban a nagy közönségszám is igazolja, hogy ennek a fesztiválnak helye van az ország és Európa térképén...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Tizenkilenc erdélyi magyar személyiség vett át magyar állami kitüntetést a kincses városban

Tizenkilenc erdélyi magyar személyiséget tüntettek ki magyar állami elismeréssel az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen szerdán a Kolozsvári Állami Magyar Színházban. [...] Magyar Érdemrend lovagkeresztet nyolcan kaptak. Ebben az állami kitüntetésben részesült Gábor Csilla irodalomtörténész, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Magyar Irodalomtudományi Intézetének tanára, valamint az MTA külső köztestületének tagjai: Bódizs György István főorvos, a kolozsvári Rehabilitációs Kórház orvosigazgatója, Murádin Jenő művelődéstörténész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, és mások...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

A diaszpórában élő és alkotó magyar képzőművészeket bemutató vándortárlat nyílt Madridban

A diaszpórában élő és alkotó magyar képzőművészeket bemutató vándorkiállítást nyitott meg a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára szerdán Madridban. A Magyar | Művész | Világ című kiállításon [...] mintegy 40 alkotás került be a 17 országból, például Kanadából, az Egyesült Államokból, Brazíliából, Chiléből és Ausztráliából beküldött, csaknem 300 pályamunka közül. A vándor tárlatot eddig Innsbruckban, Topolyán, Székelyudvarhelyen, Szatmárnémetiben és Budapesten láthatta a nagyközönség...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Egyházi lista: Két kanadai magyar jezsuita pap bántalmazott kiskorúakat

A kanadai jezsuita rendtartomány március 13-án lehozta azt a listát, amelyen kiskorúak szexuális zaklatásával “hitelesen megvádolt” papok nevei, illetve adatai szerepelnek. Köztük két magyar pap is található. [...] A kanadai jezsuiták provinciálisa, Erik Oland S.J., levelet jegyzett a közzétett lista kapcsán. Ebben a következőket írta: Az elmúlt több mint három évtizedben több generációra visszanyúló súlyos visszaélésekre derült fény, és az egyház lassan reagált. A nyílt tagadás és az áldozathibáztatás fázisain keresztül haladva az egyház végre elkezdett igazságosan reagálni. A lassú válasz aláásta egy olyan intézmény hitelességét...” Forrás: Kanadaihirlap.com: [teljes cikk >](#)